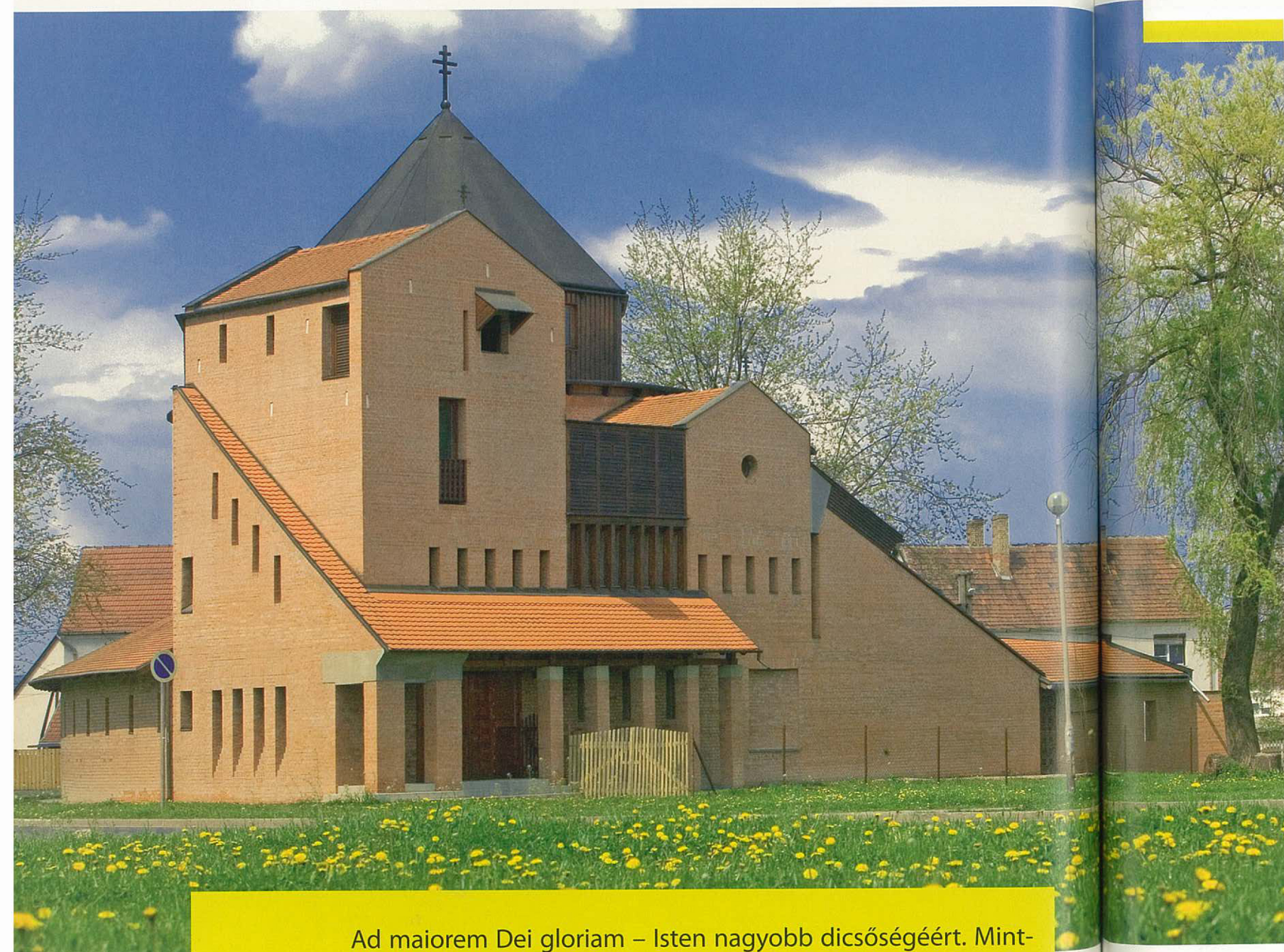

Szerény versengés

A kazincbarcikai görögkatolikus templom

PÍTÉSZET: BALÁZS MIHÁLY SZÖVEG: SOMHEGYI ZOLTÁN FOTÓ: BUJNOVSKY TAMÁS

Ad maiorem Dei gloriam – Isten nagyobb dicsőségéért. Mint ha a híres jezsuita mondás Balázs Mihály kazincbarcikai görögkatolikus templomára is illene. Megjelenése, alaprajzi elrendezése és tömegkezelése arra utalnak, hogy az építész jól döntött, amikor a visszafogottság mellett voksolt, és hagyta, hogy az épület önmagáért, ám éppen ezáltal alkotójáért is helytálljon.

A templom szemlélésére ideális a terep, a környező épületek nem nyomják el, és nem zavarják a formák kibontakozását

Hármas egység

Megfontolt, harmonikus, magába zárkózó – mondhatjuk a kazincbarcikai görögkatolikus templomról. Azonban mindhárom jelzőt pontosítani kell, hogy az épület karakterét jobban érzékeljük. Megfontolt, ám nem nehézkos. Nem lassú, kényelmeskedő, hanem könnyed és változatos, mozgalmas – nevezhetjük bátornak is. Harmonikus, de nem száraz. Nem steril, csak arányviszonylatokban harmonikus. Nem uralkodó vagy hivalkodó. Nem játszik, nem ígérget, nem kérkedik. Rövidebben úgy mondhatnánk: harmóniájában életre törekszik. Magába zárkózó, de nem elkülönülő, és főleg

nem elkülönítő, kirekesztő. Nem eltávolítani akar, hanem megköveteli a tiszteletadás alázatos távolságtartását, mielőtt befogadna. A „magába zárkózó” tehát egyben magába foglalóvá, magához ölelővé is válhat.

Méltó helyen

Az említett jellegzetességek még jobban kidomborodnak azon szerencsés helyzet folytán, hogy elhelyezkedésében teljesen szabadon álló épületről van szó. A templom a város egyik parkos területén kapott helyet. A méltó és egyben méltóságteljes megjelenést viszont nem zavarják a parkot szegélyező épületek: sem az egyik oldal földszintes bányász-

A külső nemesen egyszerű, vakolatlan téglafalazata a belsőben az ünnepélyes fehértől szakrálisabbá válik

házai, sem a túloldal panel lakótelepei. Még egy helyi jellegzetesség befolyásolta az alaprajzot, illetve mind a mai napig a használatot. A főbejárat a szentély mellett, a keleti oldalon található, ám egy korábban tervbe vett, de meg nem épült városi út miatt főleg a nyugati, kisebb kapu használatos. A két kaput a templomhajó mellett végigfutó, íves falú tér köti össze. Ez több okból is hasznos megoldásnak bizonyult. Egyrészt átmeneti térként funkcionál: a külvilágból, városi, profán térből átvezet a hajó és szentély szakrális terébe. Másrészt, éppen ezen közvetítőjellege miatt alkalmazható a „becsalogatásra”. Ebbe az előcsarnokba azok is bemerészkednek, akik esetleg nem érzik magukat felkészültnek vagy elhivatottnak, hogy a hajóba lépjenek. A templom elrendezésében a hajó kör alaprajzú tere a legmeghatározóbb elem. E mellé szerveződik az előcsarnok és az abból kiinduló, a főkaput és a nyugati bejáratot összekötő

tér. Az előcsarnok felett az emeleti szinten is található egy kis helyiség, de ez kívülről nézve nem nyomja el, inkább aláztatosan ellenpontozza a kupolát.

Hagyományosan

Az anyaghasználatot tekintve természetes építőanyagokat figyelhetünk meg. A téglafalak belül vakoltak, kívül egyszerűen a maguk tiszta megjelenésével tűnnek fel. Ehhez még két hagyományos anyag társul: a kupola fából, míg teteje rézből készült. Mindezek az anyagok pedig összetett tömegeket alkotnak. Olyan összetett tömegeket, ahol az alkotóelemek nem egymás rovására jelennek meg. Sokkal inkább az összetétel öröme, gondos választása hordozza a szépséget. Az elemek nem egymással, hanem egymás megtámogatása révén az összeredmény sikeréért versengenek – Isten nagyobb dicsőségére. A dicsőség a Teremtőé, a siker pedig az építészé. ■